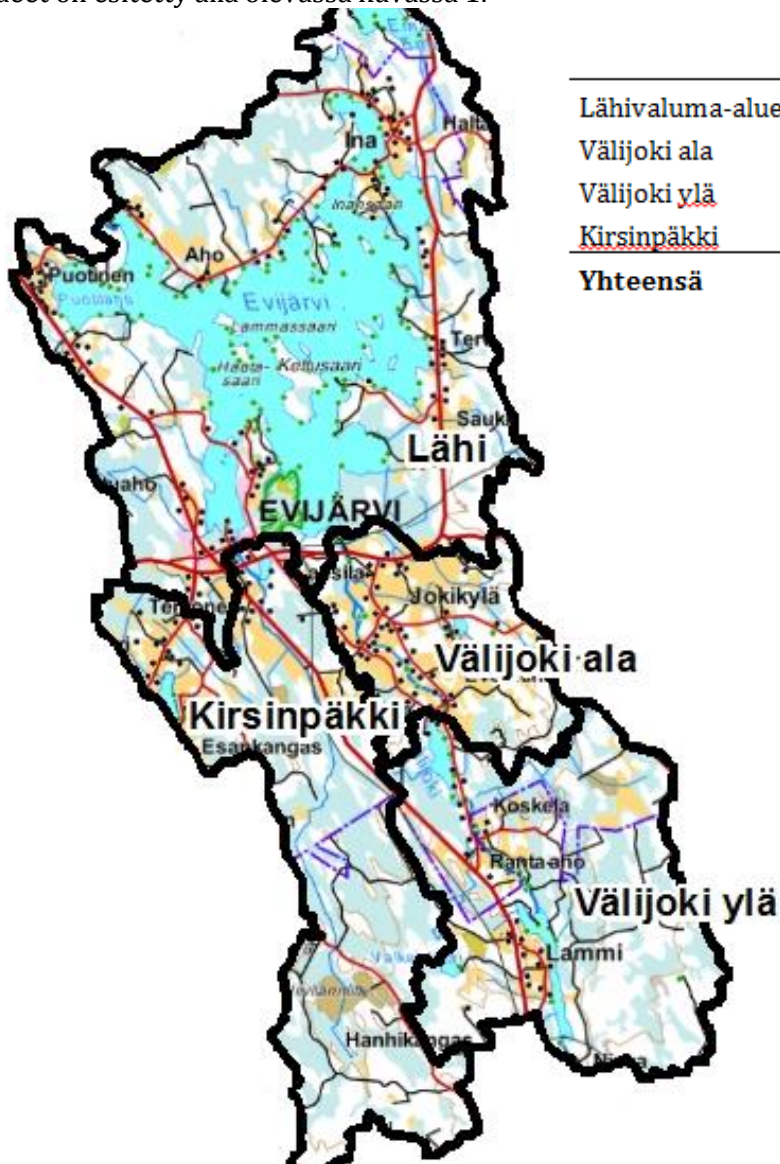

Avustuksen hakeminen vesien- ja merenhoidon sekä ja vesistötoimenpiteiden toteuttamiseen
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Ympäristö ja luonnonvarat

EVIJÄRVEN KUNNOSTUSHANKKEEN (KOHO) HANKESUUNNITELMA VUODEKSI 2019

1. Taustaa

Evijärvi on suurehko matala läpivirtaustyyppinen humusjärvi Ähtävänjoen valuma-alueen keskiosassa. Suurin osa järven vedestä tulee Lappajärvestä laskevasta Välijoesta. Evijärvestä puolestaan saa alkunsa Ähtävänjoki, joka laskee Luodon-Öjanjärveen. Evijärvi on runsassaarinen ja muodoltaan sokkeloinen. Saaria on paljon, joista suurin on nimeltään Kettusaari. Evijärven osavalmualueet on esitetty alla olevassa kuvassa 1.

	A (km ²)	pelto -%	metsä -%
Lähivaluma-alue	105	13	87
Välijoki ala	22	35	65
Välijoki ylä	46	7	93
Kirsinpäkki	49	11	89
Yhteensä	221	14	86

Evijärveä säännöstellään Länsi-Suomen vesioikeuden 10.10.1991 myöntämän säännöstelyluvan mukaisesti. Säännöstelyn alaraja on vedenkorkeudella $N_{60} +61,40$ m (160,75) ja yläraja korkeudella $N_{60} +62,15$ m (161,50). Vedenkorkeuden tavoitevyöhyke on välillä $N_{60} +61,60 - +61,75$ m (161,95–161,10). Päätöksen mukaisesti vedenjuokutus on pyrittävä hoitamaan niin, että vedenkorkeus seuraa tavoitevyöhykettä. Lappajärven säännöstely vaikuttaa Evijärven vedenkorkeuksiin.

Evijärven ranta-asukkaiden toiveiden mukaisesti Ele-keskus on lähes koko kuluneen 2000-luvun pyrkinyt pitämään Evijärven pintaa noin 5-10 cm korkeammalla kuin mitä luvassa on määrätty. Keväällä 2018 ELY- keskus päätti, että niin Evijärven kuin muidenkin vesistöjen säännöstely tulee hoitaa voimassa olevan lupapäätöksen mukaisesti tai lupapäätökseen tulee hakea muutosta. Evijärven kunta ja Ele-keskus ovat tehdyn kyselyn perusteella, missä yli 80 % kannatti vedenkorkeuksien nostoa 10 sentillä, päättäneet hakea Evijärven säännöstelylle muutosta syyskuussa 2018.

Evijärvi ja sen valuma-alue

- järven pinta-ala 27 km²
- tilavuus 31 204 000 l
- valuma-alue 221 km²
- keskisyvyys 1,7 m
- syvin kohta 3,5 m
- teoreettinen veden viipymä 6 viikkoa
- rantaviivaa 139 km
- saaria 132, joista suurin Kettusaari
- vapaa-ajan asuntoja n. 700 kpl

Evijärvi kuuluu tyyppiin matalat humusjärvet. Keskiselän vedenlaatutietojen perusteella järven ekologinen tila luokitellaan tyydyttäväksi. Evijärvi kuitenkin jakaantuu veden vaihtuvuuden ja vedenlaadun perusteella selkävesien läpivirtausalueeseen ja lahtialueisiin. Läpivirtausalueella veden laatuun vaikuttaa sen lyhyt teoreettinen viipymä ja Välijoesta virtaava vesi, joka on laadultaan parempaa kuin lahtialueiden. Sen sijaan matalat lahdet kärsivät heikosta veden vaihtuvuudesta ja varsinkin talvisin hapenpuutteesta.

Matalan Evijärven vesikasvillisuus on runsasta ja sinileväkukintoja tavataan ajoittain. Vesikasvit peittävät noin kolmanneksen järven pinta-alasta. Runsa vesikasvillisuus heikentää veden vaihtuvuutta ja järven virkistyskäyttöä. Toisaalta vesikasvillisuus tarjoaa suojaa ja pesintäpaikkoja monimuotoiselle linnustolle sekä sitoo ravinteita, mutta vesikasvien hajotessa ravinteet palautuvat takaisin veteen. Evijärvellä vesikasvillisuutta on poistettu niittämällä 1970-luvulta lähtien. Järven viisi osakaskuntaa ovat tehneet niittoja pääasiassa omilla vesialueillaan.

2. Kunnostushankkeen tavoitteet 2016–2019

Evijärven kunnostushankkeen tavoitteena on parantaa Evijärven vedenlaatua ja veden virtausta järvestä. Tehtävillä kunnostustoimenpiteillä vähennetään järveen tulevaa ravinnekuormitusta ja saadaan veden vaihtuvuus lahdissa ja salmissa paranemaan.

Evijärven kunnostushanke alkoi vuonna 2016 ja on jatkunut vuosina 2017–2018. Tavoitteena on jatkaa hanketta vielä ainakin vuonna 2019. Kunta on myöntänyt hankkeelle talousarviossaan määrärahan 50 000 euroa vuodelle 2019.

3. Evijärven kunnostussuunnitelma vuonna 2019

3.1. Hanketyöntekijän palkkaaminen

Hankkeeseen palkataan työntekijä vuodelle 2019 suunnittelemaan, toteuttamaan ja koordinoimaan vesiensuojelutoimenpiteitä. Tavoitteena on, että hanketyöntekijä voisi aloittaa työt viimeistään toukokuun alussa ja työsuhde kestäisi vähintään syyskuun loppuun saakka. Vuosien 2016–2018 kokemusten perusteella hanketyöntekijä on erittäin tarpeellinen hankkeessa tehtävien toimenpiteiden koordinoinnissa ja edistämisessä. Lisäksi kesällä 2019 tarvitaan työntekijä kunnassa säännöstelylupamuutokseen liittyvien rantakiinteistöjen suostumusten hankkimisessa.

3.2. Vesikasvillisuuden niitot

Vuonna 2019 jatketaan vesikasvillisuuden niittämistä osakaskuntien esittämillä alueilla. Niittoa on noin 45 ha kuten vuosina 2016–2018.: Ulkopuolinen urakoitsija kilpailutetaan keväällä 2019. Vesikasvien niittäminen toteutetaan heinäkuun ja elokuun vaihteessa noin kahden viikon aikana. Kasvijätteen poistamiseen järvestä palkataan kaivinkoneurakoitsija paikkoihin, missä se on mahdollista, mikä nopeuttaa niittotyötä. Vesikasvijätteelle voidaan suunnitella myös hyötykäyttöä esim. peltojen parannusaineena yhteistyössä Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:n Ravinneratas-hankkeen kanssa.

Uusista niitokohteista tehdään ilmoitukset ELY-keskukselle.

3.3. Ruoppaukset

Ruoppauksia toteutetaan paikoissa, joissa vesikasvien niittäminen ei ole mahdollista. Tavoitteena parantaa salmien ja lahtien virtauksia. Ruoppaukset tehdään kelluvalla kaivinkoneella, mikäli ruoppaus ei onnistu kevättalvella jäänpäältä.

Ruoppauskohteet toteutetaan osakaskuntien esitysten perusteella. Yhtenä kohteena on avata ns. Saarenpään väylä (Ina), joka mahdollistaisi veden virtauksen Rapalahden ja Hesveanlahden välillä. Kniivilänlahdella poistetaan tarvittaessa turvelauttoja.

Ruoppaukset pyritään pitämään pienimuotoisina, alle 500 m³. Tehdään tarvittavat luontoselvitykset mikäli ELY-keskus niin edellyttää. Tarvittaessa haetaan lupa aluehallintovirastosta.

3.2. Hoitokalastuksen toteuttaminen

Hoitokalastus jatketaan vuoden 2018 mallin mukaisesti. Hoitokalastuksesta vastaa 5-6 kalastajaa, joilla on käytössä kalastusalueen weke-katiskat (noin 60 kpl). Kalat toimitetaan rehusekoittamolle. Kalasta maksetaan 0,60 senttiä/kg. Lisäksi kuljetuksesta maksetaan kilometrikorvaus. Hoitokalastusta tehdään touko- ja kesäkuussa. Mahdollisuus annetaan jatkaa kalastusta koko kesän aina syyskuun loppuun saakka. Kalasaalista pidetään kirjanpitoa rehusekoittamolla.

3.3. Kosteikkojen suunnittelu ja toteutus

Kirsinpäkin alueelle Juha Siekkisen maatalouden ja turkistarhauksen kosteikkokartoituskohteista kolme (Haapala, Kirsilä, Kultalahti) on tavoitteena suunnitella ja toteuttaa yhteistyössä maanomistajan kanssa. Myös muita kosteikkoja suunnitellaan ja toteutetaan, mikäli mahdollista.

3.5. Metsäojitusalueiden vesiensuojelun edistäminen

Vuoden 2019 kevättalvella OTSO Metsäpalvelut toteuttaa Kemera-rahoituksella loppuun Evijärven lähivaluma-alueen luonnonhoitohankkeen, missä tehdään kaksi vielä kaksi kosteikkoa ns. Heinämaanojan ja Mouhaanojan kosteikot. Luonnonhoitohankkeesta valmistuu loppuraportti.

Kirsinpäkin metsäojitusalueiden vesiensuojelurakenteiden kunnostussuunnitelmalla haetaan yhteistyössä Metsäkeskuksen kanssa Kemera-rahoitus vesiensuojelurakenteiden toteutukseen vuonna 2019. Suunnitelma on jätetty Metsäkeskukselle marraskuussa 2018.

Metsäojitusalueen vesiensuojelurakenteiden suunnittelutyö toteutetaan Välijoen eteläisellä valuma-alue alueella (4600 ha). Suunnittelija valitaan tarjouskilpailun perusteella. Suunnitelmalla voidaan hakea Kemera-rahoitus kuten Evijärven lähivaluma-alueelle ja Kirsinpäkin valuma-alueelle tehdyillä suunnitelmilla.

Metsäkeskuksen luonnonhoidon asiantuntija Jouko Hautamäki on todennut vuonna 2016 seuraavaa:

” Välijoen ympäristön valuma-alue 47.023

Tämä on metsäinen valuma-alue Välijoen ympäristössä välittömästi Lappajärven pohjoispuolella. Alueen pinta-ala on noin 4600 ha. Välijokeen laskee sekä idästä että lännestä useita valtaoja, joissa esiintyy uoma-analyysin mukaan kohtia, joissa virtausnopeus on suurempi kuin 1 m/s. Yli-Lammin taloryhmän lähelle laskee Käyriäisenpuro lännestä ja Pitkärannan valtaoja idästä. Lammin taloryhmän lähelle laskee idästä Kärnäneva – Kokkokangas –alueilta alkunsa saava valtaoja. Kosken taloryhmän lähelle laskee idästä Riitoja-niminen valtaoja. Kaikki nämä ojat ovat tarkastelun arvoisia.”

Välijoen eteläiselle valuma-alueelle tehtävän metsäojitusalueiden vesiensuojelurakenteiden suunnittelun jälkeen lähes kaikki Evijärven vedenlaatuun vaikuttavien lähivaluma-alueiden metsäojitusten vesiensuojelullinen tehostaminen on kunnostushankkeessa kartoitettu ja suunniteltu vuosina 2016-2019.

3.6. Neuvontatyö

Hanke tarjoaa turkistarhaajille ja viljelijöille tilakohtaista vesiensuojeluneuvontaa järjestämällä ulkopuolista asiantuntija-apua. Lisäksi jatketaan Evijärvellä Jässi-neuvontaa vuonna 2019, mikäli Jässi-hanke jatkuu. Pohjanmaan Jässi-hanke tarjoaa kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa haja-asutusalueella sekä vakitukselle asutukselle että loma-asutukselle. Jätevesiasetuksen mukaisesti 31.10.2019 mennessä tulee herkillä alueilla, 100 m vesistöä (järvi, puro) sekä pohjavesialueilla, olla jätevesijärjestelmä ympäristönsuojelulain mukaisessa kunnossa.

3.7. Vedenlaadun seuranta

Evijärven sekä järveen laskevien purojen vedenlaatua seurataan vuosittain kesäaikaan otettavilla vesinäytteillä. Seurannalla kerätään aineistoa Evijärven vedenlaadusta ja siinä mahdollisesti tapahtuvista muutoksista. Näytteenottosuunnitelma laaditaan yhteistyössä Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Laaditaan yhteenveto 2016-2019 vuonna otetuista vesinäytetuloista.

3.8. Yhteistyö Freshabit ja Ravinneratas -hankkeiden kanssa

Evijärven kunnostushankkeessa huomioidaan Freshabit -hankkeen toiminta Jokisuunlahden Natura-alueella. Yhteistyötä tehdään esim. vesikasvien niittourakoiden kilpailutuksessa. Lannan ja vesikasvien ravinteiden kierrätyksessä voidaan tehdä yhteistyötä Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:n hallinnoiman Ravinneratas – hankkeen kanssa.

3.9. Tiedotus

Hankkeen toiminnasta tiedotetaan omilla verkkosivuilla sekä kunnan ja KOHOn facebook-sivuilla. Pidetään toimintaan liittyviä tiedotustilaisuuksia. Julkaistaan toiminnasta artikkeleita paikallis- ja maakuntalehdissä.

4. Hankkeen eritelty kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma vuodelle 2019

Tulot	1.1.-31.12.2019
Kunnan rahoitus	50 000
Osakaskunnat	
Ähtävänjokirahasto	5 000
ELY-keskus	55 000
Yhteensä	110 000

Menot	
Palkat	12 000
Matkat	500
Toimistokulut (tarvikkeet, postitus, puhelin, ilmoitukset)	500
Hoitokalastus	9 000
Vesikasvien niitto	30 000
Ruoppaus	30 000
Kosteikkosuunnittelu	2 000
Kosteikkojen toteutus	7 000
Metsäojitusalueiden vesiensuojelusuunnittelu	10 000
Luontoselvitykset	2 000
Vesianalyysit ym. näytteet	2 000
Tiedotus ja neuvonta	5 000
Yhteensä	110 000